

зв'язки й стосунки, ознаки віктимної поведінки); 6) обстановка вчинення кримінального проступку, тобто умови, за яких відбулася подія кримінального проступку.

Список використаних джерел:

1. Особливості розслідування окремих видів злочинів : мультимедійний навчальний посібник / А.О. Антошук, В.М. Атаманчук, Ю.Б. Комаринська та ін. Київ : Національна академія внутрішніх справ. 2017. URL: <https://arm.naiu.kiev.ua/books/orovz/lections/lection9.html>.
2. Кодекс про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 7 груд. 1984 р. № 8073-Х.
3. Криміналістика : підручник / В.В. Пясковський, Ю.М. Черноус, А.В. Іщенко, О.О. Алексєєв та ін. Київ: Центр учб. літ., 2015. 704 с.
4. Тіщенко В.В. Інформаційні процеси в розслідуванні злочинної діяльності. *Інформаційне забезпечення протидії організованій злочинності* : збірник наукових статей / за ред. М.П. Орзіха, В.М. Дрьоміна. Одеса, 2003. С. 51–61.
5. Чернявський С.С., Орлов Ю.Ю. Електронне відображення як джерело доказів у кримінальному провадженні. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 2. С. 112–124.
6. Шепітько В.Ю. Криміналістика : підручник. 3-тє вид., випр. і доповн. Київ : Ін Юре, 2004. 736 с.

References:

1. Antoshchuk A.O., Atamanchuk V.M., Komarynska Yu.B. ta in. (2017). Osoblyvosti rozsliduvannia okremykh vydiv zlochyniv [Features of the investigation of certain types of crimes]: multymediinyi navchalnyi posibnyk. Kyiv : Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. URL: <https://arm.naiu.kiev.ua/books/orovz/lections/lection9.html>.
2. Kodeks pro administratyvni pravoporushennia (1984) [Code of Administrative Offenses]. *Verkhovna Rada of Ukraine : Zakon vid 07 hrud. 1984 r. № 8073-X* [in Ukrainian].
3. Piaskovskiy V.V., Chornous Yu.M., Ishchenko A.V., Aleksieiev O.O. ta in. (2015) Kryminalistyka [Forensics] : pidruchnyk. Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury, 544 p. [in Ukrainian].
4. Tishchenko V. V (2003). Informatsiini protsesy v rozsliduvanni zlochynnoi diialnosti. *Informatsiine zabezpechennia protydii orhanizovaniy zlochynnosti* [Information processes in the investigation of criminal activity]. *Information support for combating organized crime*: zb. nauk. st. / za red. M.P. Orzikha, V.M. Dromina. Odessa, pp. 51–61 [in Ukrainian].
5. Cherniavskiy S.S., Orlov Yu.Yu. (2017). Elektronne vidobrazhennia yak dzherelo dokaziv u kryminalnomu provadzheni. *Visnyk kryminalnoho sudochynstva*. [Electronic reflection as a source of evidence in criminal proceedings]. *Bulletin of criminal proceedings*. 2017. № 2. pp. 112–124 [in Ukrainian].
6. Shepitko V.Yu. (red.) (2004). Kryminalistyka [Forensics] : pidruchnyk. 3-tie vyd., vypr. i dopovn. Kyiv : In Yure, 2004. 736 p. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.3.16>

RODZAJE WSPÓŁDZIAŁANIA ORGANÓW PAŃSTWOWYCH I INSTYTUCJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W PROCESIE PRZEPROWADZENIA REFORM

Viktorii Kinzburska

student Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych (Charków, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-3230-9454

e-mail: kvsh12@ukr.net

Adnotacja. Współdziałanie ludności i władz jest obecnie kamieniem węgielnym w budowaniu współczesnych demokracji. Nie można sobie wyobrazić kraju, który byłby zgodny z zasadami demokratycznymi, w których władze nie angażują się w interakcje z ludnością lub instytucjami społecznymi. Tego rodzaju interakcja ma decydujący wpływ na rozwój zarówno państwa demokratycznego, jak i społeczeństwa obywatelskiego. Współczesne transformacje reformacyjne w zdecydowanej większości krajów wymagają stworzenia nowych mechanizmów wdrażania i zapewnienia możliwości współdziałania. Nowoczesna administracja publiczna, zarówno na szczeblu ogólnokrajowym, jak i lokalnym, musi koniecznie opierać się na potrzebach społeczeństwa i reagować na wyzwania, przed którymi stoi społeczeństwo. Badania naukowe nad kwestiami współdziałania instytucji obywatelskich i władz są istotne w każdej chwili. Współczesny stan reformatorski stosunków społeczno-politycznych wymaga jednak zaliczenia tej tematyki do najważniejszych tematów, także z punktu widzenia teoretycznego rozumienia i analizy.

Słowa kluczowe: interakcja; instytucje obywatelskie i władza; interakcja ludności i władz; rodzaje interakcji; instytucje społeczeństwa obywatelskiego.

TYPES OF INTERACTION OF GOVERNMENT BODIES AND INSTITUTIONS OF CIVIL SOCIETY IN THE PROCESS IMPLEMENTATION OF REFORMS

Viktorii Kinzburska

Applicant

Kharkiv National University of Internal Affairs (Kharkiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-3230-9454

e-mail: kvsh12@ukr.net

Abstract. Interaction between the population and the authorities is now a cornerstone in building modern democracies. It is impossible to imagine a country that would conform to democratic principles, where the authorities do not interact with the population or public institutions. This kind of interaction is crucial in building both a democratic state and civil society. Modern reform reforms in the vast majority of countries require the formation of new mechanisms for implementation and providing opportunities for cooperation. Modern public administration, both at the national and local levels, must be based on the needs of the public and respond to the problems faced by the public. Scientific research on the interaction of public institutions and government agencies is relevant at any time. However, the current reformist state of socio-political relations requires the attribution of this topic to the most important topics, including in terms of theoretical understanding and analysis.

Key words: interaction, public institutions and authorities, interaction of the population and authorities, types of interaction, civil society institutions.

ВИДИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ РЕФОРМ

Вікторія Кінзбурська

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-3230-9454

e-mail: kvsh12@ukr.net

Анотація. Взаємодія населення й органів влади є нині наріжним каменем під час побудови сучасних демократій. Неможливо уявити країну, яка буде відповідати демократичним принципам, де органи влади не здійснюють взаємодію з населенням або громадськими інституціями. Такого роду взаємодія є визначальною при розбудові як демократичної держави, так і громадянського суспільства. Сучасні реформаційні перетворення в більшості країн вимагають формування нових механізмів реалізації та забезпечення можливостей для взаємодії. Сучасне державне управління як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях обов'язково має ґрунтуватися на потребах громадськості й реагувати на ті проблеми, з якими зіштовхується громадськість. Наукові дослідження питань взаємодії громадських інституцій та органів влади є актуальними в будь-який час. Однак сучасний реформаторський стан суспільно-політичних відносин вимагає віднесення цієї тематики до найбільш важливих тем у тому числі й з погляду теоретичного осмислення й аналізу.

Ключові слова: взаємодія, громадські інституції та влада, взаємодія населення й органів влади, види взаємодії, інститути громадянського суспільства.

Вступ. Розвиток громадянського суспільства створює передумови для стрімкого розвитку різноманітних громадських інституцій, діяльність яких обумовлюється різноманітними сферами суспільних відносин. Не є винятком на цьому поприщі й політичні відносини, які переважно й «диктують» діяльність різних органів і структур, що забезпечують життєдіяльність суспільства.

Виходячи з викладеного й теми обраного дослідження, варто ще раз наголосити на тому, що актуальність всебічного аналізу адміністративно-правових засад взаємодії держави та суспільства не викликає зайвих сумнівів. Крім цього, у контексті комплексного дослідження цієї сфери необхідно також зосередити увагу на дослідженні окремих питань взаємодії. Так, важливим є проведення різного роду класифікації способів і типів взаємодії інститутів громадянського суспільства й органів державної влади. Метою статті є аналіз видів взаємодії на сучасному етапі державотворення.

Необхідність класифікації пояснюється тим, що різні типи або види діяльності, які, узагальнюючи, варто називати процесом взаємодії, можуть характеризуватися різними особливостями. Останні, у свою чергу, є визначальними для розділення всього комплексу взаємодії на певні групи, види або типи.

Процес взаємодії передбачає можливість впливу одного суб'єкта на діяльність іншого суб'єкта з метою спрямування діяльності останнього у відповідному напрямі. З огляду на це, можна стверджувати, що взаємодія органів державної влади й інститутів громадянського суспільства виражається в обопільному впливі один на одного з метою досягнення певних стратегічних або проміжних цілей. Такої думки дотримується й Г.О. Панченко, який стверджує, що при взаємодії кожен із об'єктів публічного управління впливає на інші об'єкти, спонукаючи їх до зміни, а також зазнає впливу з іншого боку (Панченко, 2018: 21–22). Однак

також варто наголосити, що більшість науковців ототожнює зміст взаємодії зі спільною діяльністю суб'єктів в одному чи іншому напрямі (Васиньова, Барабаш, 2020; Гомоляко, 2021). Певною мірою варто погодитися з обома позиціями. Класифікація діяльності щодо взаємодії органів влади та населення варто проводити з урахуванням максимально широкого розуміння змісту взаємодії.

Основна частина. Переходячи безпосередньо до видів взаємодії органів державної влади й інституцій громадянського суспільства в умовах реформ, варто наголосити на тому, що стрімкі соціально-політичні та економічні перетворення у світі сприяють швидкому формуванню нових незвичних тенденцій до співпраці влади та громадськості. Із цього виходить, що одним із критеріїв для поділу можна визначити усталеність форм здійснення взаємодії. Залежно від цього критерію взаємодію можна розглядати як таку, що здійснюється в *традиційний* спосіб, і *новітню* взаємодію. До традиційних способів, на наш погляд, варто відносити можливість громадськості здійснювати контрольні повноваження через громадські ради та можливість оскарження відповідних дій і рішень. Новітня взаємодія відрізняється від традиційної переважно тим, що новітня взаємодія передбачає використання новітніх технологій для проведення змістовної взаємодії. Тобто новітня взаємодія передбачає використання більш нових форматів здійснення контрольних, взаємоконтрольних повноважень. Це проявляється в поширенні способів використання комп'ютерних технологій під час спілкування, звітності, можливостей впливу на діяльність органу за допомогою електронних засобів зв'язку.

Варто наголосити на тому, що традиційна взаємодія вже довгий час існує у відносинах органів влади й інститутів громадянського суспільства. Вона проявляється в можливості впливати на кадрову політику органів влади, прийняття рішень за участі громадськості як наглядової або громадської ради, можливості письмово звертатися із запереченнями та скаргами. Однак сучасні реформаційні часи формують дещо іншу ситуацію. Органи влади «перетворюються» на сервісних обслуговуючих суб'єктів, діяльність яких спрямовується від людей і для людей, а не від влади для держави. Тому формування нових методів і форм взаємодії влади та громадськості задля забезпечення плідної співпраці й порозуміння є актуальним з погляду сучасних суспільних відносин.

Наступним критерієм поділу процесу взаємодії органів державної влади й інститутів громадянського суспільства є об'єктивність досягнення поставленої мети взаємодії. Ураховуючи положення аналітичної записки Національного інституту стратегічних досліджень «Основні форми та напрями взаємодії органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в Україні на регіональному рівні», можна розділити взаємодію на реальну (об'єктивну) та умовну (формальну). «Вплив громадськості часто обмежується етапом проведення консультацій, які кардинально не впливають на остаточні управлінські рішення та дії. Взаємодія набуває формального характеру, при цьому органи державної влади з різним ступенем інтенсивності використовують організації громадянського суспільства для легітимації своїх рішень і дій» (Руденко). У цьому виражається формальна взаємодія, метою якої є виключне дотримання вимог законодавства щодо участі громадськості в діяльності органів влади. Ця діяльність не чинить жодного впливу на прийняття рішень. Натомість реальна або об'єктивна взаємодія спрямована на активну участь громадськості в прийнятті політичних, суспільно-важливих рішень органами влади. Так, О. Чемерис, досліджуючи питання теоретично-правових засад взаємодії органів влади і громадськості при формуванні та реалізації державної політики, зазначає, що у випадку, «якщо зацікавлені особи матимуть реальний вплив на вибір шляхів, інструментів, методів політики, якщо їх слушні пропозиції будуть враховані в підготовці документів, то в подальшому є велика вірогідність того, що вони (громадськість) будуть активними суб'єктами цієї політики і будуть активно підтримувати дії влади щодо реалізації цієї політики» (Чемерис, 2015: 48). Тобто реальність взаємодії полягає в тому, що думка громадськості враховується під час діяльності державних органів в тій чи іншій сфері, що загалом і відповідає принципам і засадам взаємодії.

Ще одну класифікацію надає І. Клименко, який визначає, що залежно від характеру взаємних заходів органів публічної влади та громадськості взаємодію можна розділити на такі види: інформаційну, політичну, інституційну й організаційну (Клименко, 2018: 22). До інформаційної взаємодії варто відносити діяльність, яка проявляється в інформуванні населення органами влади про реалізовані програми, заплановані заходи, результати діяльності, ефективність досягнення цілей, статистичну інформацію, яка відображає якісний стан діяльності того чи іншого органу. Щодо політичної взаємодії, то її варто розуміти як діяльність, пов'язану з отриманням підтримки населення в особі громадських інституцій щодо обраних напрямів і шляхів формування та реалізації державної політики. Інституційна взаємодія проявляється в наявності інститутів або інших утворень, до складу яких входять представники як влади, так і населення. Завданнями таких органів має бути спільна діяльність, спрямована на формування державної політики з урахуванням інтересів громадськості, а головною функцією – контроль за процесом реалізації функцій органів державної влади. Організаційну взаємодію автор убачає в залученні громадськості до процесів вироблення та реалізації державної політики (Клименко, 2018: 22). Погоджуючись із автором, варто відмітити, що Є. Романенко, аналізуючи думку А. Токвіль, стверджує, що існує комунікативна взаємодія, яка проявляється у «створенні певних асоціацій, які безпосередньо не входять до складу громадянського суспільства й водночас не є частиною державно-управлінського апарату, однак є полем для комунікативної взаємодії» (Романенко, 2014: 191; Олейник (пер.), 1992).

Залежно від характеру взаємодії органів державної влади й інститутів громадянського суспільства весь комплекс діяльності в рамках взаємодії можна розділити на два великі види: комунікативна взаємодія

та «одностороння». Така класифікація є актуальною, адже вона явно виражається під час трансформаційних перетворень у державі, під час реформ або кардинальних змін векторів розвитку. Це пояснюється тим, що ця класифікація переважно відображає реальний характер взаємодії. У цьому випадку комунікативна взаємодія визначається як двосторонній процес. Тобто сукупність взаємних дій органів влади та громадських інститутів, які проявляються у форматі діалогу. Головною ознакою є такої взаємодії є активна участь обох суб'єктів взаємодії – органів влади та громадськості.

Односторонньою взаємодією варто вважати діяльність, яка більшою мірою диктується органами влади згори й обґрунтовується необхідністю задля реформ. Тобто взаємодії передують нав'язування громадськості ідей і позицій, які переслідує влада у власних інтересах. Ю.М. Резнік на підтвердження цієї думки підкреслює, що більшість трансформаційних перетворень ініціюються згори й здійснюються в інтересах держави, а не громадськості (Резнік, 2003). Тобто процес реформ у результаті хоча й передбачає як кінцеву мету підвищення рівня якості взаємодії з населенням, однак у процесі змін суспільно-політичних відносин певною мірою відходить від обраного напрямку, обумовлюючи необхідністю перетворень і сформованою програмою дій. У цьому випадку «врахування» інтересів суспільства відбувається шляхом здійснення соціологічних досліджень з питань, які не мають ключового характеру для формування державної політики в певних сферах.

Ще одним критерієм для класифікації взаємодії можна виділити характер зв'язків між громадськістю й органами державної влади. Загалом взаємодія може бути прямою (безпосередньою) або представницькою (опосередкованою). Взаємодію можна вважати прямою, коли громадськість контактує з органами державної влади безпосередньо. Тобто, проводячи паралелі з міжособистісною взаємодією, яку можна розглядати як контакт представників органів влади та громадськості, під безпосередньою взаємодією варто вважати контактування «віч-на-віч», при якому кожна сторона сприймає іншу й здійснює контакт, використовуючи всі наявні в її розпорядженні засоби. Під час безпосередньої взаємодії існує більше каналів для зворотного зв'язку, через які учасники спілкування отримують інформацію про міру прийняття змісту іншою стороною, реакції на нього (Волянчук, Ложкін, Винославська, 2019: 79). Варто підкреслити, що під час такої взаємодії більш зрозумілим стає зворотній ефект спілкування: населення майже одразу розуміє чого чекати від органів влади в результаті проведення таких спільних заходів, адже поряд із письмовими та/або іншими документальними відповідями, представники влади одразу реагують на пропозиції, зауваження або висновки населення, що проявляється не тільки в документальному спілкуванні, а й у формі невербальних дій. До таких дій варто віднести форуми, прес-конференції, наради за участі населення, будь-які інші форми безпосереднього отримання інформації. З огляду на це, варто погодитися з висновками В. Ковалевського, який виділяє безпосередню й опосередковану форми взаємодії (Ковалевський, 2006).

Розвиток сучасних технологій усе частіше призводить до кардинальних змін у процесі організації владної діяльності. Так, серед способів реалізації безпосередньої взаємодії органів державної влади й інститутів громадянського суспільства стає ланка електронного уряду G2C («держава – громадянин»), у якій і здійснюється безпосередня взаємодія влади та громадськості. Ця ланка є, власне, остоном електронного урядування, бо воно спрямоване на громадян як на єдине джерело влади, його ефективність цілком залежить від їхньої участі в процесі урядування, від здатності влади організувати діалог із громадянами, забезпечити зворотний зв'язок (Асанова, 2006). Однак у цьому випадку важко вести мову про класичну форму безпосередньої взаємодії в тому вигляді, у якому її запропоновано розуміти. Можливо, такі відносини нині можна вважати опосередкованими, через те що відсутній прямий контакт взаємодіючих суб'єктів. Однак прогрес, постійні вдосконалення та реформи з часом призведуть до того, що контакти з використанням технічних засобів комунікації будуть розцінюватися як безпосередні.

Отже, форми безпосередньої взаємодії виглядають досить ефективними під час прийняття громадськістю участі в управлінні державою.

З іншого боку, для опосередкованої взаємодії більш характерна неконтактна форма. Тобто в цьому випадку таку взаємодію можна розділити ще на дві підгрупи: суто опосередковану та представницьку. До першої відноситься взаємодія, яка здійснюється через проміжну ланку, тобто безпосередній контакт представників влади й населення не здійснюється. Використання технічного засобу, матеріального носія інформації або іншого предмета чи засобу характерне для суто опосередкованої форми взаємодії. Переважно така форма проявляється в документальному спілкуванні, відповіді на звернення, урахуванні результатів соціологічних опитувань тощо.

Представницька взаємодія досить схожа на пряму, однак у цьому випадку про безпосередній контакт громадськості й органів державної влади мова не йде. Така взаємодія відбувається шляхом посередництва відповідних інституцій, утворень або представників. Представництво громадськості в різних органах влади більш чітко характеризує саме представницьку форму. Так, можна зазначити, що такий інститут, як громадські ради при органах державної влади, безпосередньо створений для сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики. До їх складу входять представники різноманітних громадських об'єднань, релігійних, благодійних організацій, творчих спілок, професійних спілок і їх об'єднань, асоціацій, організацій роботодавців і їх об'єднань, засобів масової інформації, які зареєстровані в установленому порядку (Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, 2010).

Варто погодитися з думкою В. Ковалевського, який наголошує, що опосередкована взаємодія загалом є найпоширенішою, що пояснюється активізацією процесів демократизації політичних інститутів. «Водночас

потрібно відзначити, що цей вид є і найнебезпечнішим, оскільки саме в межах форм опосередкованої взаємодії відбувається формування віртуальних просторів – інформаційних систем, що, впливаючи на свідомість громадян через поширення інформації й залежно від умов, здатні змінювати суб'єктивну реальність, яку часто неможливо пізнати особисто. Опосередкована взаємодія є основою представницької демократії, але це в ідеалі, а в реальності часто саме опосередковуючі ланки замінюють, деформують, репрезентують у межах власного бачення передусім самих народних представників і сформовані ними ж виконавчі органи влади» (Ковалевський, 2006: 140). Тому варто підсумувати, що опосередкована взаємодія є найпростішим способом контакту влади та населення, що проявляється в представництві громадськості в органах влади. Однак, на нашу думку, такі механізми взаємодії не є досконалими й не відповідають ідеям і меті, на реалізацію яких спрямований сам процес взаємодії.

Як бачимо, з теоретичного погляду види взаємодії можуть бути зовсім різними. Однак практична реалізація кожного з наведених видів має місце в умовах сучасних реформ. Це пов'язано з несформованістю, нестабільністю суспільно-політичних відносин, останнім часом вектори формування яких зазнали кардинальних змін.

Висновки. З огляду на зазначене, варто підбити такий підсумок: класифікувати взаємодію як процес або особливий вид діяльності, що характерний для громадського суспільства, можна за різними критеріями. Кожен із наведених вище видів має свої особливості й характерні ознаки, які відрізняють їх один від одного. Водночас усі види взаємодії дуже схожі за своїм змістом і спрямованістю кінцевого результату. З огляду на це, можна констатувати, що взаємодію варто розглядати не тільки як напрям діяльності органів державної влади, а і як один із основних напрямів, який повинні розвивати інститути громадянського суспільства зі свого боку. Тобто ініціативність повинна бути як з однієї, так і з іншої сторони.

Список використаних джерел:

1. Асанова А.А. Електронний уряд як дійовий механізм взаємодії і форма співпраці держави та громадян в інформаційному суспільстві. *Державне управління*. 2006. № 1. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/TEKNOLOGIYA/03-ASANOVA.pdf>.
2. Васиньова Н.С., Барабаш С.О. Особливості взаємодії в публічному управлінні на рівні громад: стан та напрями розвитку. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2020. № 4. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2020-4-5807>.
3. Соціальна психологія : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра / Н.Ю. Воляннюк, Г.В. Ложкін, О.В. Винославська та ін. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
4. Гомоляко О.В. Концептуальне розуміння взаємодії громадянського суспільства і влади при формуванні публічної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 1. С. 149–154. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2021/25.pdf.
5. Клименко І.В. Взаємодія в публічному управлінні. *Публічне управління : термінол. словник / уклад. : В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє*. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
6. Ковалевський В. Характер і особливості інформаційних інтеракцій інститутів влади, громадянського суспільства та громадянина у регіонах сучасної України. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України*. 2006. № 30 (2). С. 132–145.
7. Панченко Г.О. Взаємодія. *Публічне управління : термінол. словник / уклад. : В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє*. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
8. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#top>.
9. Резник Ю.М. Гражданское общество как феномен цивилизации : в 2 ч. Москва : СОЮЗ, 2003. Ч. 1 : Идея гражданского общества в социальной мысли. 210 с.
10. Романенко Є. Комуникативна взаємодія органів державної влади та громадськості: сутність та особливості налагодження. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2014. № 2 (21). С. 190–201.
11. Руденко А.Ф. Основні форми та напрями взаємодії органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в Україні на регіональному рівні : аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Rudenko_region-0c8fe.pdf.
12. Токвиль де А. Демократия в Америке / пер. с франц. В.П. Олейник и другие ; предисл Горальда Дж. Ласки. Москва : Прогресс, 1992. 554 с.
13. Чемерис О.М. Теоретико-правові засади взаємодії органів влади і громадськості при формуванні та реалізації державної політики. *Ефективність державного управління*. 2015. № 42. С. 39–51.

References:

1. Asanova A.A. (2006). Elektronnyi uriad yak diiovyi mekhanizm vziaemodii i forma spivpratsi derzhavy ta hromadian v informatsiionomu suspilstvi [E-government as an effective mechanism of interaction and a form of cooperation between the state and citizens in the information society]. *Derzhavne upravlinnia*. 2006. № 1. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/TEKNOLOGIYA/03-ASANOVA.pdf> [in Ukrainian].
2. Vasynova N.S., Barabash S.O. (2020). Osoblyvosti vziaemodii v publichnomu upravlinni na rivni hromad: stan ta napriamy rozvytku [Peculiarities of interaction in public administration at the community level: state and directions of development]. *Elektronne naukove vydannia «Publichne administruvannia ta natsionalna bezpeka»*. 2020. № 4. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2020-4-5807> [in Ukrainian].

3. Volianiuk N.Iu., Lozhkin H.V., Vynoslavka O.V. ta in. (2019). Sotsialna psykholohiia [social Psychology]: navch. posib. dlia zdobuvachiv stupenia bakalavra; KPI im. Ihoria Sikorskoho. Kyiv : KPI im. Ihoria Sikorskoho, 2019. 254 p. [in Ukrainian].
4. Homoliako O.V. (2021). Kontseptualne rozuminnia vzaiemodii hromadianskoho suspilstva i vlady pry formuvanni publichnoi polityky [Conceptual understanding of the interaction of civil society and government in the formation of public policy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2021. № 1. pp. 149–154. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2021/25.pdf [in Ukrainian].
5. Klymenko I.V. (2018). Vzaiemodiia v publichnomu upravlinni. Publichne upravlinnia [Interaction in public administration. Public administration]: terminol. slov. / uklad.: V.S. Kuibida, M.M. Bilynska, O.M. Petroie ta in.; za zah. red. V.S. Kuibidy, M.M. Bilynskoj, O.M. Petroie. Kyiv: NADU. 224 p. [in Ukrainian].
6. Kovalevskiy V. (2006). Kharakter i osoblyvosti informatsiinykh interaktsii instytutiv vlady, hromadianskoho suspilstva ta hromadianyna u rehionakh suchasnoi Ukrainy [The nature and features of information interactions of institutions of government, civil society and the citizen in the regions of modern Ukraine]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy*. № 30 (2). pp. 132–145 [in Ukrainian].
7. Panchenko H.O. (2018). Vzaiemodiia. Publichne upravlinnia [Interaction. Public administration]: terminol. slov. / uklad.: V.S. Kuibida, M.M. Bilynska, O.M. Petroie ta in.; za zah. red. V.S. Kuibidy, M.M. Bilynskoj, O.M. Petroie. Kyiv: NADU. 224 p. [in Ukrainian].
8. Pro zabezpechennia uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky [On ensuring public participation in the formation and implementation of public policy]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 lystopada 2010 r. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#top> [in Ukrainian].
9. Reznik Iu.M. (2003). Grazhanskoe obshchestvo kak fenomen tsivilizatsii [Civil society as a phenomenon of civilization]: v 2 ch. Moskva: SOIuZ. Ch. 1 Ideia grazhdansokgo obshchestva v sotcialnoi mysli. 210 p. [in Russian].
10. Romanenko Ye. (2014). Komunikatyvna vzaiemodiia orhaniv derzhavnoi vlady ta hromadskosti: sutnist ta osoblyvosti nalahodzhennia [Communicative interaction of public authorities and the public: the essence and features of debugging]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*. 2014. № 2 (21). pp. 190–201 [in Ukrainian].
11. Rudenko A.F. Osnovni formy ta napriamy vzaiemodii orhaniv derzhavnoi vlady z orhanizatsiiamy hromadianskoho suspilstva v Ukraini na rehionalnomu rivni [The main forms and directions of interaction of public authorities with civil society organizations in Ukraine at the regional level]: analitychna zapyska Natsionalnoho instytutu stratehichnykh doslidzhen. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Rudenko_region-0c8fe.pdf [in Ukrainian].
12. Tokvil de A. Demokratsiia v Amerike [Democracy in America] / per. s frants. V.P. Oleinik [i drugie] (1992); predisl Goralda Dzh. Laski. Moskva: Progress. 554 p. [in Russian].
13. Chemerys O.M. (2015). Teoretyko-pravovi zasady vzaiemodii orhaniv vlady i hromadskosti pry formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky [Theoretical and legal principles of interaction between government and the public in the formation and implementation of public policy]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*. № 42. pp. 39–51 [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.3.17>

USŁUGA ADMINISTRACYJNA JAKO PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI CENTRÓW SERWISOWYCH MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH UKRAINY

Alexander Knyazyuk

student Naukowo-Badawczego Instytutu Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-3292-9717

e-mail: AlexKnyazyuk55@ukr.net

Adnotacja. W artykule usługa administracyjna jest uważana za przedmiot działalności centrów serwisowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy. W rezultacie autor podkreślił, że dualistyczny charakter prawny pojęcia „usługi administracyjnej jako przedmiotu działalności centrów serwisowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy” polega na tym, że działalność w zakresie świadczenia odpowiednich usług nie ogranicza się tylko do proceduralnych aspektów jej świadczenia (odbioru), a także bezpośrednio odnosi się do kwestii wewnętrznej organizacji działalności centrów serwisowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy, co w konsekwencji zapewnia bezpośrednie ucieleśnienie aktywności proceduralnej w zakresie świadczenia usług administracyjnych. Zaproponowano potraktowanie przedmiotu działalności centrów serwisowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy w wymiarze globalnym jako mającego najszerze znaczenie, czyli obejmującego wszystkie bez wyjątku kierunki działania tych podmiotów. Na podstawie tego podejścia sformułowano następującą definicję pojęcia „usługi administracyjnej jako przedmiotu działalności centrów serwisowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy” jako kompleksowej kategorii prawnej o dualistycznym charakterze, która jest używana w odniesieniu do społecznie użytecznej działalności wyspecjalizowanych podmiotów, która jest przeprowadzana w celu realizacji praw, wolności i uzasadnionych interesów osób fizycznych i